

MIDA TÄHENDAB ELAV LOOTUS?

Kiidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurest halastusest on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist.

1Pt 1:3

Kätte on jõudnud aeg, mida saab nimetada ka Jõulude teiseks pooleks. See, mis jõuluimes Jeesusega alguse sai, on täitnud oma ülesande ja eesmärgi – inimesena tõusta surmast uude ellu. Jumala ilmutus tähendabki inimese lunastust, et näidata, mis on inimene väärt Jumala silmis. Jeesus on inimene, kes teeb võimalikuks inimese püüdluse Jumala lähedusse.

Ilma lootuseta inimene ise jääb lootusetult kinni ja elu kaotab oma tähendusrikkuse. Nii võime näha kuis Jeesuse jüngrid oma Issanda ahastuses reedavad ja salgavad. Palmipuudepühas Jeesuse tulekut rõõmuhoisega tervitanud inimesed nõuavad viis päeva hiljem sama mehe surma. Ahastus, koledus ja hirm kurjuse ees on nad laiali pillutanud, sest Jeesus lüüakse risti ja ta sureb. Ometi just see, et Jeesus võttis süütuna enda peale inimeste süü ja suri, saab inimestele päästvaks. Siin ilmnebki inimese väärtus andeksandva Jumala silmis – äratada surmast igavesse ellu. Ülestõusnud Jeesus nõuab elu neile, kes on osaduses temaga, kelle süü on ta ristipuule kandnud – „igäiks, kes mind tunnistab, seda tunnistab mina” Lk12:8jj.

Jeesuse ristisurma mõista on raske tänapäevases individualismis.

Nõnda loomulik on ütlus: „iga mees on oma õnne sepp” ja meie erakordsus ja iseseisvus on meid teinud täiesti asendamatuks, et unustame oma seotuse teiste inimesega. Aga just see, et ühe inimese teo tagajärg kehtib kõikide kohta, on meile jäänud võõraks. Täna sel päeval, Ukraina okupatsiooni ning hirmsate sõja ja kannatuste ajal on lootuse igatsus olemuslik ja ellujäämiseks vajalik. Me ei oska enam näha neid sidemeid, millega me oleme üksteisega seotud, kuis ühe tegu võib karistuse tuua kõikidele ja ühe ohverdus võib kõiki aidata. Kristlik sõnum ülestõusmisest on kujunenud meie usu keskmeks just selle tõttu, et see kuulutab võitu surma, kurja ja kõike lõhkuva üle, andes elava lootust igale usklikule. Sõnum Kristuse ülestõusmisest kuulutab lootust, uut maailma, uut loodut ja uut inimest.

Sündmuste keskel on raske sündmuse paigale panna ja hinnata. „Olen, kes Olen!": ütleb Jumal juba üsna Vana Testamendi alguses. Sõna lihakssaamine ja liha ülestõusmine Kristuses Jeesuses, on elusaks saamine, mis on nii tugev impulss, et muudab ilma ja maad

Foto: Arho Tuhkru

ning lihast inimest. Inimene on muudetav ja sündmus on elustav, lootustandev. Surma jõud võidakse elavaks ülestõusmise läbi ning seda teistpidi seletada on võimatu. Tühine on igäiks, kes proovib elu jälle sõnadeks ümber vormida või tagasi suruda. Seega, loo tuuma on Johannes kokku võtnud: „Aga kõigile, kes tema vastu võtsid, andis ta meelevalda saada Jumala lasteks, neile, kes usuvad tema nimesse” (Jh 1:12).

Meie pole sellest maailmast välja võetud, vaid oleme selles maailmas, et jääda Jumalasse. Taibates, et Kristus elab meie keskel ning tema kohalolek on ühtviisi nii siin ja kui praegu. Lastes Jumalal endast läbi paista, elame Ülestõusmispühad tõeliselt ja saame aitame neid, kes üksinduses, ahastuses, hirmus, surma- ja sõjakurjusest on kaotanud lootuse.

Kristus on ülestõusnud! Tõesti ta on ülestõusnud!

Koguduse õpetaja Arho Tuhkru

Jeesus ütles talle: „Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb.” Johannese 11:25

TOOMKIRIKU TORNIKUUL OLİ HUVILISTELE TUTVUMISEKS

29. märtsil oli kõikidel huvilistel võimalik lähemalt tutvuda nädal varem Toomkiriku torni tipust allavõetud tuulelipu ja tornikuuliga.

Tuulelipp ja kuul pärinevad aastast 1779 ning Toomkiriku torni tipus asuv kuul on Eesti suurim, läbimõõduga u 130 cm.

Pärast jaanuari lõpus alanud tellingute valmimist oli tuulelipu ja kuuli allavõtmine esimene n-ö päris töö tornikiivri restaureerimise juures.

Umbes 50 huvilist võisid üheskoos tõdeda, et kullatud kuul oli säilinud päris hästi. Kulatist olid pealtpoolt kahjustanud linnud, kes on püüdnud küünite abil libedale pinnale püsima jääda ning kuuli ka väljaheidetega „kaunistanud“. Suuremad on inimtegevusest põhjustatud kahjud. Ilmselt sõdade ajal on täpsuslaskurid tabanud tornikuuli nii, et selle alumine pool on täis kuulidest jäänud mõlke. Mõni suuremakaliibriline püssikuul on tornikuuli metalli ka läbistanud. Kui läbiavad kuuliaugud joodetakse kinni, et niiskuse ilma asjata sisse ei pääseks, siis mõlke välja ei lööda – need jäävad meenutama Toomkiriku keerulist ajalugu.

Tuulelipp on Juhan Kilumetsa sõnul suurepärases korras. Kuna meistrid on tuulelipu valmistanud üksnes vasest, rauddetaille kasutamata, ei ole lippu kahjustanud elektrokeemiline korrosioon. Tuulelipp paigaldatakse torni tippu tagasi, ilmselt lähedast vahetamisele puksid, mis asendatakse kaasaegsete grafiitpuksidega.

Tornikuulidesse on sageli asetatud dokumente, mis kõnelevad eelmistest remontidest. Toomkiriku tornikuuli sees ürikuid ei olnud, küll aga leiti torni tipust sarikate vahelt puust kastike, mille sees oli vaskplekist karp eesti-, saksa- ja venekeelsete dokumentidega 1892. a toimunud remondist. Eestikeelne tekst on järgmine (kirjaviis muutmata):

*Puu töö teggijad Doombes kiriku jures
wannem töö teggija ehk töö juhataja
Thomas Bild süntind Septembri 19mal
1843 teised töö teggijad
Jürrri Sion, Peter Kramm, Käsber
Aberg, Jaan Neij, Jaan Williberg,
Mart Liwing. Müüri seppad*

Foto: Ingrid Mäsak

Foto: Arho Tuhkru

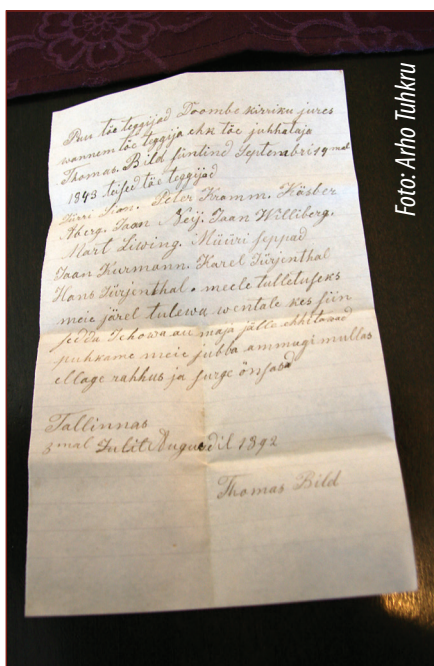

Foto: Arho Tuhkru

*Jaan Kurmann, Karel Jürjenthal
Hans Jürjenthal. Meele tuletuseks
meie järel tulewa wentale kes siin
sedda Jehowa au maja jälle ehitawad
puhkame meie jubba ammugi mullas
ellage rahhus ja surge önsasd.
Tallinnas
3mal Julil Augusdil 1892
Thomas Bild*

Kuigi 1892.a remont ei ole nii hästi dokumenteeritud kui mõned teised, on Juhan Kilumetsa sõnul tegemist siiski ulatuslike töödega, kuna sellest võttis osa 7 puuseppa ning 3 müürseppa, lisaks vasksepad (kellest vähemalt üks on jäädvustanud ennast saksa-keelses dokumendis).

Enne tornikuuli ja tuulelipu restaureerimi-

sele viimist tänas õpetaja Arho Tuhkru kõiki osapooli hea ja ladusa koostöö eest. Tornikiivri restaureerimisel osalevad koguduseliikmed, vaimulikud, restauraatorid kui ka

töid toetanud Tallinna linnavalitsus ja Kirikufond – igaüks oma andidega.

Estileusel viibis kohal ka Rahvusringhääling. Nende koostatud nupukest võib vaadata siit:

<https://kultuur.err.ee/1608548098/toomkiiriku-tornitipust-leiti-ajakapsel-aastast-1892>

Õpetaja Joel Siim

Foto: Arho Tuhkru

ELUSUSE MÕÕDUPUU

1Kor 15:12–22

Tühi haud ja ingli kuulutus „Teda ei ole siin, ta on üles äratatud!” – see on ajaloo suurim, maailma muutev sündmus, mis üheltpoolt täidab südamed erilise sära, rõõmu ja lootusega, teisalt ehmatuse, kahtluse ja uskmatussega.

Johannese evangeelium räägib armsast jüngrist, kes hauda sisse vaadates nägi ja uskus – rohkem polnud talle taipamiseks vaja. Markus kirjeldab, et naised „põgenesid hauakambri juurest, sest neid oli vallanud hirm ja hämmeldus ja nad ei öelnud kellelegi midagi, sest nad kartsid.” (16:8) Luuka järgi räägivad naised nähtust apostlitele, kuid lisatakse: „Ent need sõnad paistsid nende silmis otsekui tühi jutt, ja nad ei uskunud naisi.” (24:11)

Selline kahtluse ja rõõmu konflikt ilmneb ka siis, kui jüngrid istuvad lukus uste taga ja Jeesus neile ilmub – uskmatu Toomas soovib lausa käega katsuda Jeesuse haavaarme. Samuti Pauluse kõne aegu Ateena areopaagil, mille kohta öeldakse: „Kuuldes surnute ülestõusmisest, hakkasid mõned pilkama, teised aga ütlesid: „Me tahame sinult selle kohta veel teinegi kord kuulda.”” (Ap 17:32)

Ka Korintoses on inimesi, kes ütlevad, et surnute ülestõusmist ei ole. Neid inimesi on tänagi piisavalt meie ümber. Apostel Pau-

lus teeb lihtsa järelduse ja ütleb: „Kui ei ole surnute ülestõusmist, ei ole ka Kristust üles äratatud ja kui ei ole Kristust üles äratatud, ei ole ka surnute ülestõusmist!” Need asjad on seotud.

Lausa ootamatu teravuse ja ägedusega annab ta hinnangu sedalaadi uskmatussele: Kui me ei usu ülestõusmist, siis on meie jutlus ja usk tühine, siis oleme Jumala vastu valetanud, siis oleme alles oma pattudes ja armetumad kõigist inimestest. Miks? Sest Kristuse ülestõusmises peitub meigi ülestõusmine ja elu, kogu inimliku elu lootus ja tähendus. Tõsi. Usu olemusse kuulub usuvabadus, aga vabadus usust on valik ja vabadus hukka minna, olla mateeria tühised mängukannid, olla patu ja surma lootusetud vangid. See on trööstitu!

Kristus on meie elu eksistentsiaalne kaalu-keel, mitte lihtsalt üks maailmaparandaja teiste hulgas, heaoluühiskonna järjekordne meede. Paulus rõhutab: „Kui me loodame Kristuse peale üksnes selles elus, siis oleme kõigist inimestest armetumad!” Selles elus ja maailmas on Kristus Ristilöödu, rist aga toturus või narrus neile, kes hukuvad. (1Kor 1:18). Ilma Kristuseta, tema võiduta surma üle, oleme aga kaotajad niikuinii! Just sellepärast vajame Jumala armu ja päästet. Kristuse ülestõusmine on selle armu kuulutus, lunastuse märk ja pitsar. Kas suudame seda mõista ja ära tunda? Või otsime oma inimlikest teadmistest ja pooltõdedest, oma enesekesksest maailmapildist ettekäänat,

et seada kahtluse alla ülestõusmise imet. Siis pole meiltki võimalik oodata teistsugust, uuendatud elu.

Mäletan kunagist Ööülikooli saadet, kus Eksperimentaalfüüsika ja Tehnoloogia Instituudi juhataja Kalev Tarkpea osutas selle vastuolu ületamisele küsimusega, mida peab tegema füüsik, kes seisab lahendamatu probleemi ees ja vastas ise: „Palvetama!” Tema meelest suudab just usuinimene tajuda oma teadmiste tühisust, olla kriitiline „kägakatsutavate” tõdede suhtes ning näha ja mõista imetähti, mida kätkeb kogu loodu. Seevastu uskmatu, kes võtab Jumala rolli ja loeb oma inimlikud seletused absoluudiks, ehitab oma ümbere patu ja lootusetuse raudset puuri.

Üks ja sama kogemus võib kätkeada erinevat sisu. Nii nagu poolik klaas on pessimistile pooltühi ja optimistile pooltäis. Kristlastele on Kristuse ülestõusmine Jumala armu ja rõõmu täiskarikas isegi siis, kui me kõike ei mõista. On ilmutus, mis räägib selget keelt Jumala päästeplaanist meie igapähega.

Nüüd on aga Kristus äratatud surnuist uude- seviljana magamaläinuist – et meigi kuulsime selle vilja hulka, kuulutab Paulus. Surm on inimlikku päritolu Aadamast peale. Elu on jumalikkude päritolu ja kõigile leitav uue Aadama – Kristuse kaudu, kes ütleb: „Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb.” (Jh 11:25) Aamen.

Peapiiskop emeeritus Andres Põder

Foto: Arho Tuhkru

Jaauari viimastel päevadel algasid Toomkiriku tornikiivri restaureerimistööd tellingute paigaldamisega. Töid teostab OÜ „Oma katused“. Toomkiriku restaureerimiseks asutati 6. detsembril 2021 Tallinna Piiskopliku Toomkiriku sihtasutus.

Foto: Ingrid Mäsak

24. veebruaril, Eesti Vabariigi 104. aastapäeval peeti Toomkirikus oikumeeniline jumalateenistus. Jutlustas peapiiskop Urmas Viilma, kaasa teenisid Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute esindajad. Jumalateenistusel osales Eesti Vabariigi president Alar Karis.

Foto: Ingrid Mäsak

28. veebruaril algasid kiriku põranda uuringud, mida teostab OÜ Puleium. Tööde tulemusena valmivad muinsuskaitse eritingimused, mis on lähtekohaks põranda ning uue keskkütte- ja elektrisüsteemi projekteerimisele.

Toom-Kooli 6, 10130 Tallinn, Eesti. Telefon 644 4140

E-post: tallinna.toom@eelk.ee. <http://toomkirik.ee>

PANGAREKVISIIDID

EELK Tallinna Piiskoplik Toomkogudus

Registrikood 80209270

SEB Pank EE401010022002639007

Foto: Ingrid Mäsak

5.–6. märtsil külastasid Toomkogudust Turu toompraost Aulikki Mäkinen, abiõpetaja Mika Mäntyranta ja sekretär Marja Routi. Külalised tutvusid koguduse tööga ning teenisid kaasa paastuaja 1. pühapäeva missal. Jutlustas toompraost Mäkinen.

Foto: Ingrid Mäsak

Foto: Ingrid Mäsak

Taas üle kahe aasta oli kogudusel võimalik palmipuudepühal koguneda kirikusse. Jumalateenistust juhtis ja jutlustas peapiiskop emeeritus Andres Pöder. Missa algas pühapäevakoolilaste ja vaimulike protsessiooniga läbi kiriku, meenutades Jeesuse saabumist pühasse linna. Jumalateenistuse käigus said õnnistuse Eesti Jaakobitee palverännakule minejad.

Українським біженцям безкоштовно –

Ukraina sõjapõgenikele tasuta

Sarnaselt paljudele teistele on ka

Toomkirik tulnud vastu Ukraina sõjapõgenikele.

Kõik põgenikud on oodatud Toomkirikuga tutvuma ning orelipooltundidele ilma sissepääsu eest tasumata.

Loodame väga, et see võimalus aitab toetada põgenike vaimu.